

BÀI 14. THỰC HÀNH TỔNG HỢP: HOÀN THIỆN SỔ LƯU NIỆM

A MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Kiến thức

- HS sử dụng được phần mềm soạn thảo văn bản để hoàn thành sản phẩm số.
- HS có khả năng làm việc nhóm, hợp tác được trong việc tạo ra, trình bày và giới thiệu được sản phẩm số.
- Diễn tả được sơ lược khái niệm thuật toán, nêu được một vài ví dụ minh họa.
- Biết thuật toán được mô tả dưới dạng liệt kê hoặc sơ đồ khối.

2. Năng lực

- Đây là bài học cuối cùng của chủ đề Ứng dụng tin học, HS cần hoàn thành sản phẩm số là Sổ lưu niệm trên cơ sở tập hợp tất cả các tệp nội dung của cuốn sổ đã tạo ra từ những bài học trước. Trong quá trình hoàn thiện sản phẩm, HS được phát triển năng lực hợp tác trong môi trường số.

3. Phẩm chất

- HS có thái độ cởi mở, hợp tác khi làm việc tập nhóm.
- HS tôn trọng và tuyệt đối thực hiện các yêu cầu, quy tắc an toàn khi thực hành trong phòng máy.

B CHUẨN BỊ

- GV: tiêu chí đánh giá sản phẩm số lưu niệm của các nhóm. Tiêu chí này cần được thống nhất với HS trong các bài học trước.
- HS: chuẩn bị các tệp văn bản của sổ lưu niệm

C GỢI Ý CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHÍNH

Giao nhiệm vụ

GV nêu nhiệm vụ cho các nhóm HS, trong đó đặc biệt lưu ý cho HS tập hợp tư liệu là các tệp văn bản nội dung cuốn sổ lưu niệm đã được HS tạo ra từ các bài học trước.

Thực hành hoàn thiện sổ lưu niệm

Ở phần thực hành này, mỗi nhóm HS tập hợp và bổ sung thêm nội dung để hoàn thành cuốn sổ lưu niệm. GV tổ chức hoạt động thực hành theo từng bước hướng dẫn trong SGK.

Đánh giá hoạt động tạo sản phẩm “Sổ lưu niệm”:

- GV sử dụng sản phẩm học tập để đánh giá sự tiến bộ của HS và khả năng vận dụng kiến thức, kĩ năng, thái độ vào trong các hoạt động thực hành, thực tiễn.
- Để việc đánh giá sản phẩm được thống nhất về tiêu chí và các mức độ đánh giá, GV có thể thiết kế thang đo hoặc các rubric định lượng và rubric định tính để đánh giá sản phẩm học tập của HS. Việc đánh giá có thể tiến hành theo bốn bước sau đây:

Bước 1. GV giao nhiệm vụ tạo sản phẩm và hướng dẫn đánh giá

- Giao nhiệm vụ: GV yêu cầu các HS trong nhóm thực hành tập hợp và bổ sung thêm nội dung để hoàn thành cuốn sổ lưu niệm:

1. Tập hợp các nội dung đã có từ bài học trước vào một tệp văn bản có tên là Soluuniem.docx. HS đã có tối thiểu hai tệp tư liệu sau:

- Tệp CamNghiveBan.docx , được tạo ra trong hoạt động thực hành bài 11.
 - Tệp DanhSachLop.docx , được tạo ra trong hoạt động thực hành bài 12.
2. Bổ sung thêm nội dung cho sổ lưu niệm: HS dựa trên dàn ý về sổ lưu niệm trong tệp Soluuniem.emm được tạo ra ở hoạt động thực hành của bài Sơ đồ tư duy để bổ sung thêm nội dung cho sổ lưu niệm

- Hướng dẫn đánh giá: Việc đánh giá hoạt động tạo sản phẩm “Sổ lưu niệm” được chia thành hai nội dung: đánh giá sản phẩm “sổ lưu niệm” và đánh giá hoạt động cộng tác. Ở mỗi nội dung HS tiến hành tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau để cho ra một đầu điểm, kí hiệu là DiemHS. GV tiến hành đánh giá để có đầu điểm thứ hai, kí hiệu là DiemGV. Điểm kết luận cho mỗi HS được tổ hợp từ hai đầu điểm này với trọng số tùy GV quyết định. Ví dụ, có thể tính theo công thức $(0.5 \times \text{DiemGV} + 0.5 \times \text{DiemHS})$ hoặc $(0.6 \times \text{DiemGV} + 0.4 \times \text{DiemHS})$
- Gợi ý tiêu chí đánh giá:

(i) Đánh giá sản phẩm

Bảng 1. Phiếu hướng dẫn đánh giá sản phẩm nhóm

STT	Các tiêu chí (Điểm tối đa cho mỗi tiêu chí: 10đ)	Điểm	
		Nhóm tự đánh giá	Nhóm bạn đánh giá
1	Tập hợp các nội dung đã có vào một tệp văn bản có tên là Soluuniem.docx <ul style="list-style-type: none"> • Số lượng tệp nội dung đã có là 2 tệp: 8 điểm • Số lượng tệp nội dung đã có là 1 tệp: 4 điểm • Số lượng tệp nội dung đã có lớn hơn 2 tệp: 9-10 điểm • Không có tệp nào: 0 điểm 		
2	Bổ sung thêm nội dung cho sổ lưu niệm <ul style="list-style-type: none"> - Liệt kê các nội dung bổ sung, mỗi nội dung thêm 2 điểm, tối đa 10 điểm 		

Bảng 2. Bảng kiểm kết hợp tự đánh giá sản phẩm nhóm

(Xác nhận công việc đã hoàn thành ở ô , sau đó cho điểm vào cột bên cạnh dựa vào Phiếu hướng dẫn tự đánh giá sản phẩm nhóm)

1.	Tập hợp các nội dung đã có vào một tệp văn bản có tên là Soluuniem.docx	☐
2.	Bổ sung thêm nội dung cho sổ lưu niệm	☐
Điểm đánh giá <ul style="list-style-type: none"> • Điểm tự đánh giá: • Điểm nhóm bạn đánh giá: • Điểm trung bình: 		

(ii) Đánh giá hoạt động nhóm (năng lực giao tiếp/khả năng làm việc nhóm)

Bảng 3. Phiếu hướng dẫn tự đánh giá hoạt động nhóm

(Kém : [0, 5]; TB: [5, 7]; Tốt: [8, 10])

STT	Các tiêu chí đánh giá
1	Mức độ nhiệt tình tham gia làm việc nhóm
2	Mức độ hỗ trợ bạn khi cần thiết
3	Mức độ lắng nghe và đóng góp ý kiến
4	Mức độ hoàn thành công việc được giao
5	Có tinh thần đoàn kết trong nhóm

Ví dụ dưới đây là bảng đánh giá của nhóm 1, trong đó mỗi dòng là điểm mà HS đánh giá mình và đánh giá các bạn, mỗi cột là điểm mà HS đó nhận được. Tổng điểm nhận được được tính ở dưới cùng.

Bảng 4. Bảng tự đánh giá trong nhóm (nhóm 1)

	Hà	Nguyễn	Phương	Trang	Tổng điểm mỗi HS đánh giá mình và đánh giá các bạn
Hà	8	9	6	10	33
Nguyễn	7	7	5	9	28
Phương	9	8	4	8.5	29.5
Trang	8	6.5	6	9	29.5
Tổng điểm của mỗi HS nhận được	32	30.5	21	36.5	

Theo phương pháp của WebPA^[1], điểm cuối cùng của mỗi HS được xác định theo hai bước tiếp theo như sau:

Bảng 4 được chuẩn hoá bằng cách lấy điểm thành phần chia cho tổng số điểm mỗi HS đánh giá mình và đánh giá các bạn, kết quả là:

Bảng 5. Bảng điểm chuẩn hóa của nhóm 1

	Hà	Nguyễn	Phương	Trang	Tổng
Hà	0.24	0.27	0.18	0.30	1.0
Nguyễn	0.25	0.25	0.18	0.32	1.0
Phương	0.31	0.27	0.14	0.29	1.0
Trang	0.27	0.22	0.20	0.31	1.0
Tổng	1.07	1.01	0.70	1.22	

Giả sử P là điểm của nhóm nhận được ở Bảng kiểm. Điểm cuối cùng của một HS được tính bằng cách lấy điểm mà HS đó được các bạn đánh giá (ở hàng Tổng) **nhân với số P**. Nếu vượt quá 10 điểm thì chỉ lấy 10 điểm. Giả sử **P = 8 điểm**, khi đó hàng thứ hai trong bảng sau đây là điểm cuối cùng của các HS trong nhóm.

[1] WebPA, (2011), *What is WebPA? – A worked example of scoring algorithm*, Loughborough University, <https://webpaproject.lboro.ac.uk/>

- Nguyễn Chi Trung, Neil A Gordon (2012), “Tích cực hoá hoạt động nhận thức của học sinh qua ứng dụng WebPA trong dạy học kiến thức về thuật toán ở trường THCS Việt Nam”, *Tạp chí Khoa học giáo dục Việt Nam, Viện Khoa học và Giáo dục, Số 83, trang 22-26.*

Bảng 6. Bảng điểm cuối cùng nhóm 1

	Hà	Nguyễn	Phương	Trang
Tổng	1.07	1.01	0.70	1.22
Điểm	8.5	8.1	5.6	9.7

Bước 2. HS thực hiện tạo sản phẩm

- HS thực hành theo hướng dẫn của GV và báo cáo sản phẩm để cả lớp tiến hành hoạt động đánh giá.

Bước 3. HS tự đánh giá

HS tiến hành hai loại đánh giá sau đây:

- Tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau giữa các nhóm trong cả lớp: Căn cứ vào *Phiếu hướng dẫn đánh giá sản phẩm nhóm (bảng 1)*, mỗi nhóm tự cho điểm của nhóm mình và nhận điểm đánh giá của nhóm khác vào *Bảng kiểm (bảng 2)*. Đây là loại đánh giá sản phẩm của hoạt động.
- Tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau giữa các thành viên trong nhóm: Căn cứ vào *Phiếu hướng dẫn đánh giá hoạt động nhóm*, HS trong từng nhóm tự thưởng điểm cho mình và nhận điểm thưởng của các bạn trong nhóm vào *Bảng tự đánh giá trong nhóm*. Đây là loại đánh giá khả năng làm việc nhóm (năng lực giao tiếp và khả năng hoạt động theo nhóm).

Bước 4. Thu thập kết quả tự đánh giá và nhận xét

- HS báo cáo kết quả tự đánh giá.
- GV cho điểm HS và tính điểm cuối cùng theo công thức đã được thống nhất, ví dụ công thức $(0.5 \times \text{DiemGV} + 0.5 \times \text{DiemHS})$ hoặc $(0.6 \times \text{DiemGV} + 0.4 \times \text{DiemHS})$.
- GV nhận xét chung, khen ngợi các sản phẩm tốt và rút kinh nghiệm cho các nhóm làm chưa tốt kèm theo các minh chứng tương ứng.
- GV gợi ý HS tự tìm hiểu thêm và hướng dẫn tự học.

D MỘT SỐ LƯU Ý VÀ KIẾN THỨC BỔ SUNG CHO GIÁO VIÊN

- Dưới đây là một ví dụ minh họa cho phần đánh giá. GV hoàn toàn có thể điều chỉnh cho phù hợp với đối tượng HS, chỉ cần đảm bảo các nguyên tắc: HS được trao đổi thống nhất tiêu chí đánh giá, HS được tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau, kết hợp đánh giá của GV và phần tự đánh giá của HS.

HƯỚNG DẪN KIỂM TRA ĐÁNH GIÁ NỘI DUNG CHỦ ĐỀ 5

Việc đánh giá hoạt động tạo sản phẩm “Sổ lưu niệm” được chia thành hai nội dung: đánh giá sản phẩm “Sổ lưu niệm” và đánh giá hoạt động cộng tác. Ở mỗi nội dung HS tiến hành tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau để cho ra một đầu điểm, kí hiệu là *DiemHS*. GV tiến hành đánh giá để có đầu điểm thứ hai, kí hiệu là *DiemGV*. Điểm kết luận cho mỗi HS được

tổ hợp từ hai đầu điểm này với trọng số tùy GV quyết định. Ví dụ, có thể tính theo công thức $(0.5 \times \text{DiemGV} + 0.5 \times \text{DiemHS})$ hoặc $(0.6 \times \text{DiemGV} + 0.4 \times \text{DiemHS})$.

- Tiêu chí đánh giá:

(i) *Đánh giá sản phẩm*

Bảng 1. Phiếu hướng dẫn đánh giá sản phẩm nhóm

STT	Các tiêu chí (Điểm tối đa cho mỗi tiêu chí: 10đ)	Điểm	
		Nhóm tự đánh giá	Nhóm bạn đánh giá
1	Tập hợp các nội dung đã có vào một một tệp văn bản có tên là Soluuniem.docx <ul style="list-style-type: none"> Số lượng tệp nội dung đã có là 2 tệp: 8 điểm Số lượng tệp nội dung đã có là 1 tệp: 4 điểm Số lượng tệp nội dung đã có lớn hơn 2 tệp: 9-10 điểm Không có tệp nào: 0 điểm 		
2	Bổ sung thêm nội dung cho sổ lưu niệm - Liệt kê các nội dung bổ sung, mỗi nội dung thêm 2 điểm, tối đa 10 điểm		

Bảng 2. Bảng kiểm kết hợp tự đánh giá sản phẩm nhóm

(Xác nhận công việc đã hoàn thành ở ô , sau đó cho điểm vào cột bên cạnh dựa vào Phiếu hướng dẫn tự đánh giá sản phẩm nhóm)

1.	Tập hợp các nội dung đã có vào một một tệp văn bản có tên là Soluuniem.docx	☐
2.	Bổ sung thêm nội dung cho sổ lưu niệm	☐
Điểm đánh giá <ul style="list-style-type: none"> Điểm tự đánh giá: Điểm nhóm bạn đánh giá: Điểm trung bình: 		

(ii) *Đánh giá hoạt động nhóm (năng lực giao tiếp/khả năng làm việc nhóm)*

Bảng 3. Phiếu hướng dẫn tự đánh giá hoạt động nhóm
(Kém : [0; 5); TB: [5; 7); Tốt: [8; 10])

STT	Các tiêu chí đánh giá (Điểm tối đa cho mỗi tiêu chí: 10đ)
1	Mức độ nhiệt tình tham gia làm việc nhóm
2	Mức độ hỗ trợ bạn khi cần thiết
3	Mức độ lắng nghe và đóng góp ý kiến
4	Mức độ hoàn thành công việc được giao
5	Có tinh thần đoàn kết trong nhóm

Ví dụ dưới đây là bảng đánh giá của nhóm 1, trong đó mỗi người có tên ở các dòng đánh giá cho mình và các bạn trong nhóm ở mỗi cột. Tổng điểm của mỗi cột là điểm đánh giá mỗi HS về năng lực hoạt động nhóm.

Bảng 4. Bảng tự đánh giá trong nhóm (nhóm 1)

	Tâm	Dương	Huyền	Huy	Tổng
Tâm	8	9	6	10	33.0
Dương	7	7	5	9	28.0
Huyền	9	8	4	8.5	29.5
Huy	8	6.5	6	9	29.5
Nhung	10	7	6.5	9.5	33.0
Tổng	42.0	37.5	27.5	46.0	

Theo phương pháp của WebPA, điểm cuối cùng của mỗi HS được xác định theo hai bước tiếp theo như sau:

- Bảng điểm này được chuẩn hoá bằng cách lấy điểm thành phần chia cho tổng số điểm của mỗi người, kết quả là:

Bảng 5. Bảng điểm chuẩn hoá của nhóm 1

	Tâm	Dương	Huyền	Huy
Tâm	0.2	0.3	0.2	0.3
Dương	0.3	0.3	0.2	0.3
Huyền	0.3	0.3	0.1	0.3
Huy	0.3	0.2	0.2	0.3
Tổng	1.37	1.23	0.90	1.39

- Điểm cuối cùng của một HS được tính bằng cách lấy điểm mà HS đó được các bạn đánh giá (ở hàng Tổng) nhân với số **P là điểm điểm trung bình của nhóm nhận được ở bảng kiểm**. Giả sử **P = 8 điểm**. Nếu vượt quá 10 điểm thì chỉ lấy 10 điểm. Khi đó, hàng thứ hai trong bảng sau đây là điểm cuối cùng của các HS trong nhóm.

Bảng 6. Bảng điểm cuối cùng nhóm 1

	Tâm	Dương	Huyền	Huy
Tổng	1.37	1.23	0.90	1.39
Điểm	9.60	8.58	6.27	9.76